

Berging Lancaster ED470 Zelhem - Bronckhorst

Op 23 september 1944 stortte aan de Humeloseweg nabij Zelhem een Britse bommenwerper van het type Avro Lancaster III neer. Het vliegtuig kwam vrijwel verticaal terecht. Doordat een deel van de bommenlast nog aan boord aanwezig was, volgde er een enorme explosie waarbij zes van de zeven bemanningsleden omkwamen. Slechts één van de inzittenden heeft het vliegtuig op tijd met een parachute kunnen verlaten. Het vliegtuigwrak en de omgekomen bemanningsleden zijn nooit officieel geborgen. De gemeente Bronckhorst heeft nu besloten het vliegtuigwrak aan de Humeloseweg 49 om veiligheidsredenen en uit piëteit voor de nabestaanden te laten bergen.

De gemeente Bronckhorst had met de vliegtuigberging meerdere doelen voor ogen: het saneren van de boden en ruimen van eventuele explosieven, maar ook het scheppen van een concreter beeld van de gebeurtenis voor de nabestaanden en de herdenking. Daarnaast worden de onderzoeksresultaten en vondsten van materiële resten gebruikt voor educatieve doeleinden.

Uitvoering van de werkzaamheden

WOII vliegtuigberging valt onder de verantwoordelijkheid van de Stafofficier Vliegtuigberging Koninklijke Landmacht (SOVB) en verschillende defensie eenheden. Omdat er zich nog explosieven afkomstig uit het wrak in de ondergrond konden bevinden, was het van groot belang de werkzaamheden veilig uit te voeren. De bergingswerkzaamheden werden daarom onder WSCS-OCE condities uitgevoerd, maar ook archeologisch begeleid.

T&A Survey heeft de locatie van de crash eerst afgebakend met behulp van de meersondegradiometer en grondradar technologie. Daarna is het afgebakende gebied laagsgewijs gedetecteerd met een metaaldetector en vervolgens ontgraven. T&A Survey/Van Heteren maakte gedurende het hele proces gebruik van specialistisch civieltechnisch ontgravingsmaterieel en een zeefinstallatie, die de ontgraven grond zeefde. Het gezeefde residu ging vervolgens door een uitleesunit, waar de verschillende defensie eenheden relevante vondsten uitsellecteerden.

Eindresultaat

Op 23 oktober 2013 werd bekend dat het neergestorte vliegtuig inderdaad de Lancaster ED470 betref. Bij het schoonmaken van de laatste gevonden onderdelen is een stuk pantserplaat tevoorschijn gekomen waarop het nummer 470 is geverfd. Hiermee is het gecrashte vliegtuig in Zelhem geïdentificeerd. In de krater zijn geen grote explosieven of stoffelijke resten aangetroffen. Wel zijn er naast enkele pantserplaten ook nog stukken huidbeplating, restanten van de vliegtuigmotor, klein kaliber munitie en onderdelen als inspectieluikjes en zuurstofflessen gevonden. Na de berging werd een uitgebreid onderzoeksrapport geschreven en kon het opsporingsgebied vrij van explosieven worden verklaard.

